

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
isikuandmete kaitse asjas nr. 2.1.-3/19/4585

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni õigusedirektor Raavo Palu peadirektori ülesannetes
Otsuse tegemise aeg ja koht	29.01.2020 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	18.12.2019 (registreeritud 19.12.2019)
Vaidlustatav haldusakt või toiming	Andmekaitse Inspektsiooni 19.11.2019 menetluse alustamata jätmise teated nr 2.1.-1/19/3976 (toiming)
Vaide esitaja I	xxxx
Vaide esitaja II	yyyyy
Mõlema vaide volitatud esindaja	esitaja Advokaadibüroo COBALT Vandeadvokaat Merle Veeroos menetlus@cobalt.legal

RESOLUTSIOON:
Haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel
otsustan:

jätta vaie rahuldamata

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse halduskohtusse.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. Vaide esitaja I ja vaide esitaja II (koos: vaide esitajad) esitasid 04.11.2019 (registreeritud 05.11.2019) oma esindaja vahendusel ühise sekkumistaotluse (kaebuse) [ettevõtte] suhtes.
 2. Andmekaitse Inspektsioon (AKI) jättis 19.11.2019 mõlema vaide esitaja suhtes menetluse algatamata. Mõlemale vaide esitaja puhul koostati eraldi menetluse algatamata jätmise teade, mis edastati nende volitatud esindajale.

Mõlemale vaide esitajale koostati sama sisuga menetluse algatamata jätmise teade. Selle sisu:
 „Selgitame, miks me Teie kaebuse alusel järelevalvemenetlust ei algata.

Andmekaitse Inspeksioon (inspeksioon) ei sekku alati kõikidesse vaidlustesse ega algata iga kaebuse peale järelevalvemenetlust. Inspeksiooni kui korrakaitseorgani sekkumine eraõiguslikesse suhetesse on põhjendatud juhul, kui täidetud on kõik kolm korrakaitseaduses § 4 lõikes 2 sätestatud tingimust: 1) kohtulikku õiguskaitset ei ole võimalik õigel ajal saada; 2) ilma korrakaitseorgani sekkumiseta ei ole õiguse realiseerimine võimalik või on oluliselt raskendatud; 3) ohu tõrjumine on avalikes huvides.

Selgitame, et inimeste õiguste kaitsmine on eelkõige kohtuvõimu funktsioon. Kui täitevvõim korrakaitseorganite (sh inspeksiooni) näol hakkaks lahendama eraisikute õigusi ja vabadusi puudutavaid küsimusi, konkureerides kohtuvõimuga, tooks see kaasa võimude lahususe põhimõtte rikkumise, tekiks õiguskindlusetus ja omavolioht. Korrakaitseorganid ei suuda ega peagi suutma igal juhtumil kindlaks teha isikute vahelisi tegelikke (õigus)suhteid, mis eraõiguslikke vaidluste lahendamisel võib olla vägagi keeruline.¹ Tsiviilkohtu volitused ja võimalused asjaolude tuvastamiseks on ka oluliselt ulatuslikumad kui korrakaitseorganil. Ka Teie edastatud pöördumisest on näha, et antud juhtumi puhul võib olla mitmeid rikkumisi, sh rikkumisi, mis ei kuulu inspeksiooni pädevusse. Seega selleks, et kõik asjaolud selgeks teha, tuleks hinnata võimalikke rikkumisi kogumis. Samuti puudub kaebuses viide selle osas, et Te ei saaks oma õigusi ilma inspeksiooni sekkumiseta ise kaitsta, vajadusel kohtu kaudu.

Inspeksiooni hinnangul ei ole antud juhul täidetud ka avaliku huvi kriteerium. Avaliku huvi olemasolu eeldatakse, kui juhtum puudutab või võib puudutada määratlemata arvu isikute subjektiivseid õigusi, vabadusi ja/või kaalukaid põhiõigusi. Esitatud kaebus puudutab aga eelkõige [ettevõtte] ja [ettevõtte] endise juhatuse liikme vahelisi vaidlusi.

Lähtuvalt eeltoodust, järelevalvemenetlust ei algatata.“

VAIDE ESITAJA NÕUE ja SELETUS:

Taotlus:

- 1) tunnistada kehtetuks Andmekaitse Inspeksiooni 19.11.2019 teated nr 2.1.-1/19/3976 menetlus(t)e alustamata jätmise kohta;*
- 2) alustada menetlust ning teha ettekirjutus [ettevõttele] vastavalt vaide esitajate 04.11.2019 sekkumistaotluses taotletule.*

1 VAIDE ALUSEKS OLEVAD ASJAOLUD

1.1 04.11.2019 esitasid vaide esitajad Andmekaitse Inspeksioonile sekkumistaotluse, milles tõid välja, et [ettevõtte] on rikkunud Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse nr 2016/679 ehk isikuandmete kaitse üldmääruse (GDPR) nõudeid ning palusid Andmekaitse Inspeksioonil alustada menetlust ja teha [ettevõttele] ettekirjutus vastavalt 04.11.2019 vaide esitajate sekkumistaotluses toodule.

1.2 Andmekaitse Inspeksioon jättis 19.11.2019 teadetega nr 2.1.-1/19/3976 menetluse(d) alustamata. Vaide esitajad ei nõustu menetluse alustamata jätmisega, kuivõrd Andmekaitse Inspeksioon ei ole menetluse alustamata jätmisel pidanud kinni kaalutusreeglitest ning on teinud seadusega vastuolus oleva otsuse (vt täpsemalt p 2). Andmekaitse Inspeksioon oleks pidanud menetluse alustama, sekkumistaotluses esile toodud rikkumisi sisuliselt kontrollima ja sekkumistaotluses toodud ettekirjutused tegema. Sellest tulenevalt esitavad vaide esitajad käesolevaga vaide.

1.3 Kuivõrd vaide esitajad said Andmekaitse Inspeksiooni teate kätte 19.11.2019, on käesolev vaide esitatud tähtaegselt.

2 ÕIGUSLIKUD PÕHJENDUSED

2.1 Andmekaitse Inspeksioon on põhjendanud menetluse alustamata jätmist KorS § 4 lg-s 2 sätestatud tingimuste puudumisega. Esiteks ei tohiks Andmekaitse Inspeksioon üldse antud juhul kohaldada KorS-i, mistõttu on selline käsitus väär, ning isegi KorS-i kohaldamise korral oleksid KorS § 4 lg 2 eeldused antud juhul täidetud.

2.2 Euroopa Liidu õiguse ja siseriikliku õiguse vastuolu korral tuleb kohaldada Euroopa Liidu õigust. Kuna vaide esitajate sekkumistaotlus tugines Euroopa Liidu õigusele, siis tulnuks

¹ Korrakaitse seaduse eelnõu seletuskiri lk 20.

see ka vastavalt lahendada. GDPR art. 77 lg 1 sätestab, et igal andmesubjektil on õigus esitada kaebus järelevalveasutusele, kui andmesubjekt on seisukohal, et teda puudutavate isikuandmete töötlemine rikub käesolevat määrust. GDPR art. 51 lg 1, art. 77 lg 1 ja IKS § 51 lg 1, § 56 lg 1 ja lg 3 p 8 kohaselt on Andmekaitse Inspeksioon pädev järelevalveasutus Eestis (GDPR art. 55 lg 1) ning tema kohustuseks on jälgida ja tagada GDPR-i kohaldamist (GDPR art. 57 lg 1 p a), uurida andmesubjekti kaebuse kohaselt kaebuse sisu (GDPR art. 57 lg 1 p f) ja toimetada uurimisi käesoleva määruse kohaldamise kohta (GDPR art. 57 lg 1 p h). Tegemist ei ole kinnise loeteluga, kuivõrd Andmekaitse Inspeksiooni kohustuseks on täita ka mis tahes muid isikuandmete kaitsega seotud ülesandeid (GDPR art. 57 lg 1 p v). GDPR art. 77 lg 1 alusel kaebuse esitamise õiguse puhul on seega tegemist eriregulatsiooniga võrreldes KorS § 4 lg-s 2 sätestatud üldise subsidiaarsuspõhimõttega, mistõttu viimane antud juhul ei kohaldu.

- 2.3 Eeltoodust tulenevalt on Andmekaitse Inspeksioon rikkunud oma kohustusi menetluse alustamata jätmisega viitega KorS § 4 lg-le 2. Lähtuda tuleb Euroopa Liidu õigusest ning KorS-i järgne subsidiaarsus ei kohaldu. Vastavat tõlgendust on jaatanud ka Tallinna Ringkonnakohus jõustunud 08.07.2019 lahendis haldusasjas nr 3-19-579, p 15.
- 2.4 Isegi juhul, kui KorS kohalduks, millega vaide esitajad ei nõustu, oleksid antud juhul KorS § 4 lg 2 eeldused täidetud. Esiteks ei oleks vaide esitajatel võimalik kohtulikku õiguskaitset õigel ajal saada, sest rikkumised on juba toimunud ja rikkumised on äärmiselt intensiivsed ja ulatuslikud – vaide esitajate suhtes on rikutud suurt hulka kõige põhilisemaid ja olulisemaid GDPR-ist tulenevaid nõudeid ning seda on tehtud seejuures küünilisel ja jämedal moel. Rikkumised puudutavad väga suurt hulka vaide esitajate isikuandmeid (sh isiklikke suhtlusi, dokumente, fotosid, videoid ja muid isiklike faile), sest vaide esitajate pikaajalise tegutsemise tõttu [ettevõttes] (vastavalt üle 20 ja üle 10 aasta) on nende isikuandmeid ettevõtte infosüsteemi talletunud palju. Kui taolisi rikkumisi peaks hakkama menetlema üksnes kohtu kaudu tsiviilvaidluste lahendamiseks ettenähtud korras, siis jääksid vaide esitajad tõenäoliselt õiguskaitseta. Kohtumenetlus, isegi kui see võimalik oleks, võtaks aastaid aega ning oleks äärmiselt koormav. Kogu mitmeaastase menetluse kestel toimuks jätkuv suureulatuslik GDPR-st tulenevate isikuandmete töötlemise nõuete rikkumine ja seeläbi vaide esitajate õiguste intensiivne ja jäme rikkumine, mida võimalik mitme aasta pärast saavutatav kohtulahend enam ei pruugi kuidagi heastada. Kui üksnes teoreetiline võimalus saada oma õigustele kaitset ka kohtust oleks alus menetluse alustamata jätmiseks, siis saaks sel alusel sisuliselt kõikidel juhtudel jätta menetluse alustamata, mispuhul muutuks kogu Andmekaitse Inspeksiooni kui järelevalveasutuse roll mõttetuks ja tema GDPR-st tulenevad kohustused sisutuks. See aga ei ole kindlasti GDPR-i mõte, mille eesmärk on isikuandmete kui eraelu kaaluka osa senisest veelgi laiaulatuslikum kaitse. Seega ei ole vaide esitajatel antud juhul võimalik kohtulikku õiguskaitset õigel ajal saada ja ilma Andmekaitse Inspeksiooni sekkumiseta ei ole vaide esitajate õiguse realiseerimine nende suhtes toimepandud rikkumiste vastu võimalik või on oluliselt raskendatud. Samuti on Andmekaitse Inspeksiooni sekkumine avalikes huvides, kuna [ettevõttes] töötab 2019. a III kvartali seisuga üle 200 inimese² ning ettevõtte ebaseaduslikku käitumist tolereerides on potentsiaalseid rikkumise ohvreid sadu. Pealegi on KorS § 4 lg 2 seletuskirja³ kohaselt üksikisiku õiguste tugev riive oluline kogu ühiskonna seisukohalt ehk sellisel juhul tuleb eeldada avaliku huvi esinemist. Antud juhul on vaide esitajad esile toonud ja põhjendanud, et [ettevõtte] on pannud vaide esitajate suhtes toime suure hulga intensiivseid rikkumisi – rikutud on suurt hulka GDPR-ist tulenevaid olulisi kohustusi – ning rikkumised on toime pandud eriti küünilisel ja jämedal moel, millest tulenevalt esineb antud juhul avalik huvi sekkumistaotluse menetlemiseks. Samuti tuleb igal juhul jaatada avaliku huvi olemasolu sekkumistaotluses välja toodud rikkumiste puhul,

² <https://www.emta.ee/et/kontaktid-ja-ametist/avaandmed-maksulaekumine-statistika/tasutud-maksud-kaive-ja-tootajate-arv>

³ Korrakaitseasutuse seletuskiri. Riigikogu. 2007. Kättesaadav:

<https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/8a9c2286-06fc-65d2-957b-bd9e11a940c4>

millel on süütegude tunnused – töödeldavatele isikuandmetele juurdepääsu ja koopia saamise õiguse rikkumine ning isikuandmete kustutamise õiguse rikkumine (lisaks on [ettevõtte] rikkunud isikuandmete töötlemise nõudeid, jättes kustutamata vaide esitajate e-posti kontod). Kõik vastavad rikkumised on välja toodud sekkumistaotluses. Järelikult on vastavalt seaduse seletuskirjale käesolevas olukorras on eraelu puutumatus ühiskonna jaoks oluline ja suuremat kaitset vajav õigushüve, mistõttu peab sekkuma selle kaitsmisesse riik ehk Andmekaitse Inspeksioon.

2.5 Andmekaitse Inspeksiooni otsus ei vasta kaalutusreeglitele, kuivõrd haldusorgan ei ole põhistanud, miks ei ole antud õigusrikkumiste menetlemine tema kohustus või tema pädevuses. Inspeksioon on märkinud, et sekkumistaotluses olevat välja toodud rikkumisi, mis ei kuuluvat inspeksiooni pädevusse, kuid otsuses ei ole nimetatud ühtegi sellist rikkumist, mis väidetavalt ei kuuluvat inspeksiooni pädevusse. Sekkumistaotluses ei ole käsitletud selliseid rikkumisi, mis ei kuulu inspeksiooni pädevusse. Andmekaitse Inspeksioon on pealiskaudselt välja toonud, et antud asja võiks lahendada tsiviilkohus, põhistanud, miks Andmekaitse Inspeksioon ei ole kohustatud seadusega temale pandud ülesannet täitma, hoolimata sellest, et vaide esitajad on sekkumistaotluses selgelt välja toonud GDPR-i rikkumised [ettevõtte] poolt, mille menetlemise kohustus lasub Andmekaitse Inspeksioonil. Andmekaitse Inspeksioon on ka ise toonud välja, et avaliku huvi olemasolu KorS § 4 lg 2 mõistes eeldatakse, kui juhtum puudutab või võib puudutada määratlemata arvu isikute subjektiivseid õigusi, vabadusi ja/või kaalukaid põhiõigusi, kuid inspeksioon on jätnud analüüsimata, miks väljatoodud intensiivsed ja ulatuslikud rikkumised, sh võimalikele süüteo koosseisudele vastavad rikkumised mitmesaja töötajaga ettevõtte poolt nendele nõuetele ei vasta. Riigikohtu halduskolleegium on otsuses nr 3-3-1-85-15, ps 13, märkinud, et puudutatud isikul on õigus nõuda, et järelevalveorgan otsustaks järelevalvemenetluse algatamise või järelevalvemeetme rakendamise üle kaalutusvigadeta, kui järelevalvet sätestav õigusnorm kaitseb ka tema õigushüve. Kuivõrd Andmekaitse Inspeksioon ei ole 19.11.2019 otsust tehes vastavat kohustust järginud, nõuavad vaide esitajad käesolevaga uue kaalutusvigadeta otsuse tegemist ja menetluse algatamist ning sekkumistaotluses taotletud ettekirjutuste tegemist.

3 MENETLUSLIKUD KÜSIMUSED

3.1 Vaide esitajad kinnitavad, et neile teadaolevalt ei ole Andmekaitse Inspeksiooni 19.11.2019 teate nr 2.1.-1/19/3976 osas jõustunud kohtuotsust ega toimu kohtumenetlust.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Olen tutvunud vaide esitajate ühiselt esitatud sekkumistaotluse, sellega seotud dokumentide, sh menetluse lõpetamise teadetega ning ühiselt esitatud vaidega. Vaide osas leian järgnevat.

1. Vaide ese

1.1. Vaide esitaja sooviks on:

„Taotlus:

- 1) tunnistada kehtetuks Andmekaitse Inspeksiooni 19.11.2019 teated nr 2.1.-1/19/3976 menetlus(t)e alustamata jätmise kohta;
- 2) alustada menetlust ning teha ettekirjutus [ettevõttele] vastavalt vaide esitajate 04.11.2019 sekkumistaotluses taotletule.“

1.2. AKI leiab, et vaidlustatud menetluse algatamata jätmise teated on toimingud haldusmenetluse seaduse (HMS) § 106 mõistes. Haldusmenetluse käsiraamatu järgi ei ole vaidemenetluses võimalik toimingut kehtetuks tunnistada.⁴ Täiendavalt märgin, et kohtupraktika järgi andmesubjektil puudub õigus nõuda AKI-lt konkreetse järelevalvemeetme rakendamist (s.o. ettekirjutuse kui haldusakti andmist).⁵

⁴ A. Aedmaa jt. Haldusmenetluse käsiraamat, 2004, lk 469, p 14.1.2. ning lk 482 p 14.2.6.

⁵ vt Tallinna Ringkonnakohtu 01.10.2015 otsust nr 3-14-51724, täpsemalt p 13; vt ka Riigikohtu 23.06.2016 otsust nr 3-3-1-85-15, täpsemalt p 13.

1.3. Seetõttu leian, et vaide esitajad soovivad, et Andmekaitse Inspeksioon (AKI) vaataks üle menetluse algatamata jätmise teated ning alustaks vaide esitajate varasemalt esitatud sekkumistaotluse alusel menetlust. Kui menetlust ei algata, siis seda ka kohaselt põhjendada.

2. Sisulised põhjendused

2.1. Korrakaitseaduse kohaldamise võimalikkus ning seos isikuandmete kaitse üldmäärusega

2.1.1. Vaides esitatud punkti 2.1. osas märgin, et AKI saab ja peab kohaldama korrakaitseadust (KorS), kui tegemist on järelevalvemenetlusega haldusvälise isiku suhtes.

2.1.2. Isikuandmete kaitse üldmäärus (IKÜM) reguleerib ja sätestab mh teatavas osas andmekaitseliste järelevalveasutuste (sh ka AKI) tööd. Siiski ei reguleeri IKÜM nende riikide siseriiklikke menetlusõigusi ja menetluste läbiviimise korraldust. Ka IKÜM-i kohaselt on see siseriikliku õiguse reguleerida – vt IKÜM art 58 (4)).

2.1.3. Eestis reguleerib haldusmenetlus läbi viimist HMS. Üheks haldusmenetluse liigiks on riiklik järelevalvemenetlus, mida viiakse läbi haldusvälise isikute suhtes (ennekoike eraõiguslike juriidiliste isikute suhtes). See menetlus on reguleeritud KorS-s.

2.1.4. Ka AKI on KorS-i tähenduses korrakaitseorgan ning AKI-l on võimalik kasutada KorS-i meetmeid. Seda kinnitab isikuandmete kaitse seaduse (IKS) 5. peatüki ja selle 2. jao pealkirjad (vastavalt „Riiklik ja haldusjärelevalve“ ning „Riikliku ja haldusjärelevalve teostamine“). IKS § 57 määratleb ära need KorS-i erimeetmed, mida AKI saab riikliku järelevalve teostamiseks kohaldada.

2.1.5. Eeltoodu näitab ja tõendab, et AKI tegevusele kohalduvad ka KorS-i sätted. Seetõttu on AKI ka korrakaitseasutus ning menetluse läbiviimisel peab olema arvestatud ja täidetud KorS-i nõuded – seda ka KorS § 4 lõike 2 puhul.

2.1.6. Lisaks on vaide esitajad jätnud tähelepanuta IKS § 57 lg 3 punkt 8, mille kohaselt on AKI-l lisaks IKÜM artiklis 57 sätestatud ka õigus algatada järelevalvemenetlus kaebuse alusel või omal algatusel. Tegemist on õiguse, mitte kohustusega. Selles osas viitan uuesti Riigikohtu 23.06.2016 otsuse nr 3-3-1-85-15 punktidele 13 ja 14. Selle kohtulahendi tegemise ajal oli kuni 14.01.2019 kehtinud isikuandmete kaitse seaduse § 33 lg 5 sõnastus sama kehtiva IKS § 57 lg 3 punkti 8 sõnastusega. Seetõttu on nende kohtuotsuse punktide sisu kohaldatav ka praegu.

2.2. Vaides esitatud punkti 2.3. osas märgin, et viidatud kohtuasjas (Tallinna Ringkonnakohtu 08.07.2019 määrus nr 3-19-579, mis tehti kohtuasja ettevalmistavas menetluses) ning käesolevas vaideasjas olevad tehioled ei ole samad ning võrreldavad. Seetõttu see seisukoht ei oma käesolevas vaidemenetluses tähendust.

2.3. KorS-i nõuete täitmisest

2.3.1. Vaide punktis 2.4. esitatakse põhjendused, miks vaide esitajate arvates on KorS § 4 lõike 2 nõuded täidetud. AKI nende põhjendustega ei nõustu.

2.3.2. KorS § 4 lg 2 tingimus: AKI sekkumine on õigustatud, kui andmesubjektil ei ole kohtulikku õiguskaitset võimalik õigel ajal saada ja ilma AKI sekkumiseta ei ole õiguse realiseerimine võimalik või on oluliselt raskendatud.

2.3.2.1. Vaide kohaselt ei ole vaide esitajatel võimalik kohtumenetluses õigeaegset kaitset saada. AKI selle väitega ei nõustu.

2.3.2.2. Üksnes kohtumenetluse kulud, pikkus või keerukus iseenesest ei tähenda, et inimese õigusi peaks asuma kaitsma korrakaitseorgan. Inimesel on võimalik palgata endale õigusnõustaja või advokaat ning vajadusel taotleda riigilt abi õigusabikulude kandmiseks.

2.3.2.3. Esitatud sekkumistaotluse järgi toimusid sekkumistaotluse ajendiks olevad sündmused peamiselt asjaolud perioodil 2019. a. juuni kuni juuli. Sekkumistaotlus esitati alles 05.11.2019 ehk neli kuud peale sekkumistaotlusega seotud sündmusi. Seetõttu ei ole tegemist aegkriitilise olukorraga.

2.3.2.4. 2019 suvel oli vaide esitajatel olemas esindajana sama advokaadibüroo vandeadvokaat. Seetõttu võib eeldada, et toona kui ka praegu on vaide esitajatel olemas nende õiguste kaitseks piisavate õigusteadmistega isik, kes saab neid kohtumenetluses aidata.

2.3.2.5. Esitatud sekkumistaotluse materjalidest võib aimata, et selle ettevõttega seotud võimaliku rikkumise uurimine tähendaks mitmetele elulistele asjaoludele hinnangu andmist ning see on kohasem pigem kohtule. Sekkumistaotluse lisas nr 3a (ettevõtte vastus vaide esitajatele juulis 2019) on märgitud, et vaide esitajate nõue saada juurdepääs oma isikuandmetele on seotud selle ettevõttega „*käimas oleva vaidlusega*“. Võib eeldada, et selle vaidluse sisu ja olemus ei ole seotud ainult isikuandmete kaitse nõuete täitmisega, vaid ka muude asjaoludega, mis ilmselt ei ole AKI pädevuses lahendada. Seetõttu võib eeldada, et kõnealune vaidlus on laiem kui ainult IKÜM-i nõuete täitmine.

2.3.2.6. Täiendavalt märgin, et kohtumenetluses on võimalik kohaldada ja nõuda esialgset õiguskaitset oma õiguste kaitseks (sisuliselt esitada tsiviilkohtumenetluses hagi tagamise nõue). Samuti on võimalik kohtu kaudu nõuda juurdepääsu enda isikuandmetele, varale (mobiiltelefon) ning nõuda isikuandmete kustutamist. Lisaks on võimalik nõuda ka kahju hüvitamist (AKI-l selles osas pädevus puudub). Seega ei saa väita, et vaide esitajad ei saa ilma AKI sekkumiseta oma õigusi realiseerida. Seetõttu kordame menetluse algatamata jätmise teadetes öeldut: „*Tsiviilkohtu volitused ja võimalused asjaolude tuvastamiseks on ka oluliselt ulatuslikumad kui korrakaitseorganil*“.

2.3.2.7. Arvestades eeltoodut leian, et ka praegusel juhul ei ole täidetud käesoleva vaideotsuse punktis 2.3.2. märgitud KorS § 4 lõike 2 nõuded.

2.3.3. KorS § 4 lg 2 tingimus: ohu tõrjumine on avalikes huvides

2.3.3.1. Vaide kohaselt töötab kõnealuses ettevõttes üle 200 inimese ning „*ettevõtte ebaseaduslikku käitumist tolereerides on potentsiaalseid rikkumise ohvreid sadu*“. Samuti leitakse vaides, et KorS-i § 4 lõike 2 seletuskirja järgi on „*üksikisiku õiguste tugev riive oluline kogu ühiskonna seisukohalt ehk sellisel juhul tuleb eeldada avaliku huvi esinemist*“. Sellest johtuvalt leiavad vaide esitajad, et konkreetsel juhul on ohu tõrjumine avalikes huvides.

2.3.3.2. AKI selle käsitlusega ei nõustu. Konkreetsel juhul esitasid sekkumistaotluse ainult vaide esitajad (2 isikut). Ka sekkumistaotluse sisust on näha, et 2019. a. juunis kuni juuli toimunud sündmustega ei ole seotud kõik selle ettevõtte töötajad. Asjaolu, et mõnes ettevõttes töötab ca 200 inimest ei tähenda automaatselt, et selles ettevõttes peaks olema isikuandmete töötlemise nõuete rikkumisi – isegi, kui sama ettevõtte kohta on esitatud AKI-le sekkumistaotlus. Konkreetsel juhul on AKI-le esitatud sekkumistaotluses esitanud selgitusi ja põhjendusi ainult kaks inimest, kes tõid välja nende seisukohad, miks ja kuidas kõnealune ettevõtte nende IKÜM-ga seotud õigusi rikub. Muude selle ettevõtte töötajate võimalike IKÜM-i õiguste rikkumise kohta teave puudub. Väikese arvu inimestega seotud IKÜM-i võimalik rikkumine ei tähenda, et see rikkumine toimuks ka teiste isikute (ehk teiste ettevõtte töötajate) suhtes.

2.3.3.3. KorS-i seletuskirjas on öeldud, et „*Avaliku huvi olemasolu võib eeldada, kui rikkumine võib ohustada määratlemata arvu isikute subjektiivseid õigusi ja vabadusi*“. Ka algatamata jätmise teadetes põhjendati selle eelduse täitmata jätmist sellega, et tegemist ei olnud määratlemata arvu isikutega, keda see võimalik rikkumine mõjutab. Konkreetsel juhul on isikute ring määratletud – faktide järgi on teada, et mõjutatud on kaks inimest.

2.3.3.4. Arvestades eeltoodut leian, et ka praegusel juhul ei ole täidetud KorS § 4 lõikes 2 nõutud avaliku huvi kriteerium.

2.4. Vaides on märgitud, et AKI ei ole märkinud, milliste sekkumistaotluste osade kohta AKI-l järelevalvepädevus puudub. Olles tutvunud esitatud sekkumistaotlusega on aru saadav, et selle all on mõeldud 2019. a. juuni alguses toimunud olukorda (sekkumistaotluse punktid 1.6.-1.9.), kus kirjeldatud sündmused tunduvad olevat inimese liikumisõiguse piiramise kui ka eraviisilise ülekuulamisena. Ilmselt ei ole AKI-l nendel teemadel pädevust. Nagu varasemalt märkisin, on eeldatavasti kõnealune probleem laiem kui IKÜM-i nõuete täitmine ning hõlmab ka muid võimalikke rikkumisi – millest osa on võimalik lahendada kohtus.

2.5. Vaide punktis 2.5. on ette heidetud, et AKI ei ole menetluse algatamata jätmise teadetes piisavalt täitnud põhjendamiskohustust. Kuigi menetluse algatamata jätmise teadetes olevald

põhjendused võivad tunduda ebapiisavad, on nendes välja toodud põhiline – nendes on selgitatud, miks KorS § 4 lõike 2 nõuded ei ole täidetud. Kuna haldusmenetlust tuleb läbi viia võimalikult ökonoomselt, siis ei oleks mõistlik hakata uuesti põhjendama menetluse algatamata jätmist eraldi teavituseks. Seetõttu on need põhjendused ja selgitused leitavad käesolevast vaideotsusest.

2.6. Vaide punktis 2.5. on mh soovitud, et AKI teeks vaidlusaluse ettevõtte suhtes ettekirjutused nii nagu need on kirjeldatud sekkumistaotluses. Nagu eelnevalt on märgitud, ei ole andmesubjektil subjektiivset õigust nõuda järelevalvemeetme rakendamist, sh nõuda ettekirjutuse tegemist. AKI koostab ettekirjutuse vastavalt konkreetse menetluse asjaoludele, mitte andmesubjekti tahte tõttu. Lisaks märgin, et mitte iga järelevalvemenetlus ei lõppe ettekirjutusega. Näiteks, kui isikuandmete töötleja väljastab järelevalvemenetluse käigus andmesubjektile tema soovitud isikuandmed ehk õiguslik olukord on taastatud. Sellises olukorras puudub vajadus koostada ettekirjutus isikuandmete väljastamiseks. Seetõttu ei saa ka eeldada, et esitatud sekkumistaotluse tõttu algatatus menetluses koostatakse ettekirjutus.

3. Arvestades eeltoodut leian, et esitatud vaie jääb rahuldamata. Samuti ei ole konkreetse sekkumistaotluse puhul jätkuvalt täidetud KorS § 4 lõike 2 nõuded.

4. Kokkuvõtvalt ning täiendavalt märgin, et KorS § 4 lg 2 ei ole vastuolus EL õigusega (IKÜM-ga), vaid võimaldabki kõrvale jätta sellised olukorrad, kus vaidlus tuleks lahendada teisel viisil (tsiviilkohtus). Kuna isikuandmed on kõikjal, saab igas eluseigas esitada mõne isikuandmetega seotud nõude. Seda kasutataksegi ära olemuselt hoopis teist liiki vaidlustes – nt lapsevanemate vaidlus lapse hooldusõiguse üle, töövaidlused jne. Ka antud juhul on tegemist äriühingu endiste ja praeguste juhtorganite vahel seniste juhatuse liikmete tagandamisest tekkinud tüliga, kus mõlemad osapooled koos oma advokaadibüroodest esindajatega selgelt teevad kõik võimaliku oma positsioonide ja tõendite kaitseks ning hankimiseks. Isikuandmetega seotud nõuded ei ole selle vaidluse sisu, vaid vahend. IKÜM ja AKI ei ole mõeldud tööriistaks sellistes vaidlustes.

/allkirjastatud digitaalselt/